

Tenttipäivä / Date: 5.6.2015

Kesätentti 2015

Opintojakson koodi, nimi ja tentin numero / The code and the name of the course and number of the exam:
JOHDON LASKENTATOIMI

Tentaattori(t) / Examiner(s): Janne Järvinen, Marjo Väisänen

Sallitut apuvälineet rastitettu / The devices allowed in the exam marked with a cross:

X Laskin (ei graafinen/ohjelmoitava) / Calculator (not graphic, programmable) Ei Sanakirja / Dictionary

Muu materiaali, tarkennettu alla / Other material, specified below EI

Voit vastata tenttiin / You may answer the questions X suomeksi / in Finnish englanniksi / in English

Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned: Kyllä / Yes X Ei / No

Tentissä on viisi samanarvoista kysymystä (max 30p).

Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa esseekysymyksiin käyttäen *täydellisiä virkkeitä* (ei ranskalaisia viivoja tms.). Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla.

Menestystä !

Valitse monivalintatehtävistä 1.1-1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto - vastaa erilliselle vastauspaperille).

1.1 Uponneet kustannukset:

- a) tarkoittavat kiinteitä kustannuksia, jotka eivät muutu tuotantomäärän funktiona
- b) eivät ole relevantteja kun tehdään tulevaisuutta koskevia päätöksiä
- ? ← c) liittyvät tulevaisuuteen ja ovat siten ennusteita
- d) ovat resursseja, jotka on menetetty kun on valittu yksi toimintavaihtoehto toisen sijasta.

1.2 Koskien katetuottolaskentaan perustuvaa (direct costing, variable costing) vs. täyskatteista (absorption costing) varaston arvostusta / puoli- ja valmisvaraston inventaariarvon määrittystä teollisessa valmistusyrityksessä

- a) Katetuottoon perustuvaa inventaariarvon määrittystä voidaan perustella sillä, että se tuottaa päätöksenteon kannalta relevantimpaa tietoa.
- b) Katetuottolaskentaan perustuva menetelmä korostaa varaston muutoksen vaikutusta kirjanpidolliseen tulokseen.
- c) Kun tuotanto ylittää myynnin, täyskatteinen menetelmä tuottaa todennäköisesti pienemmän kirjanpidollisen tuloksen kuin katetuottolaskentaan perustuva.
- d) Täyskatteisessa menetelmässä periodikustannuksia on todennäköisesti enemmän kuin katetuottolaskentaan perustuvassa menetelmässä.

1.3 Lisäyslaskennasta teollisessa valmistusyrityksessä:

- a) Lisäyslaskennassa käytetään tyypillisesti useita kohdistusperusteita, jotka eivät korreloi tuotannon volyymin kanssa
- b) Lisäyslaskennalla on taipumus kohdistaa liikaa yleiskustannuksia pienivolyyemisille tuotteille, joiden valmistaminen on yksinkertaista
- c) Yleiskustannuslisät lasketaan usein etukäteen, jotta niitä voidaan käyttää hyväksi erityisesti kustannuspohjaisessa hinnoittelussa ja keskeneräisen ja valmiin tuotannon inventaariarvojen määrittämisessä.
- d) Yleisin yleiskustannusten kohdistamisperuste on välittömät materiaalikustannukset

1.4 Liittyen poistoihin:

- a) Yleisin kustannuslaskennassa käytetty menetelmä on menojäännöspoisto (degressiivinen prosenttipoisto).
- b) Kustannuslaskennassa poistoja tehdään usein silloinkin, kun investointihyödykkeen taloudellinen käyttöaika kirjanpidossa on päättynyt.
- c) Verotus voi motivoida yrityksiä esittämään taloudelliset käyttöiät hyvin pitkinä, ja tämä virhe siirtyy helposti kustannuslaskentaan
- d) Elinkaaripoistot on helppo arvioida ja laskea etukäteen

1.5 Kustannus/kannattavuuslaskelmien pääomaveloitus

- a) on liiketapahtuma, jolloin sen käsittely kirjanpitolähtöisessä laskennassa on selväpiirteistä
- b) on pääteltävissä yrityksen lainasopimuksista
- c) perustuu vaihtoehtoiskustannuksen käsitteeseen
- d) aiheuttaa sen, että yrityksen pääomarakenne vaikuttaa tuotekannattauksiin

1.6 Yritys A suunnittelee hyväksyvänsä urakkatarjouksen, joka tarkoittaisi sitä, että sen pitäisi palkata neljä työntekijää (vuosikustannus yrityksen näkökulmasta 40 000€ per työntekijä). Urakkaa valvoisi jo töissä oleva työnjohtaja (vuosikustannus 60 000€), jonka työajasta uusi urakka veisi 10% ja joka pystyy suoriutumaan työstä työaikansa puitteissa. Toisaalta rekrytoinnin sijasta yritys A voisi siirtää ja kouluttaa toisen toimipisteen työntekijöitä ottamaan urakka vastaan. Näiden työntekijöiden vuosikustannus on 30 000€ per henki, mutta toimipisteen vaihdon ja urakkaan liittyvän koulutautumisen kustannukset ovat yhteensä 15 000€. Jos nämä neljä

vanhaa työntekijää siirtyisivät urakkaan, heidän nykyiset työnsä jouduttaisiin teettämään alihankintana (kustannus yritykselle 100 000€). Näin urakan relevantit kustannukset yrityksen kannalta edullisimmassa toimintamallissa ovat:

- a) 100 000€
- b) 115 000€
- c) 135 000€
- d) 166 000€

2) Toimintolaskennasta:

- a) Toimintolaskennan ja ns. 'perinteisen' kaksivaiheisen kustannuslaskennan keskeiset eroavaisuudet.
- b) Missä/millaisissa olosuhteissa toimintolaskennan ja perinteisen laskennan tuottamat tuote-kustannukset todennäköisimmin eroavat ja miksi?
(6p)

3) Jakamattomien yhteiskustannusten (joint cost) kohdistamisesta yksittäiselle tuotteelle

- a) Minkälaisessa ympäristössä yhteiskustannuksia tyypillisesti ilmenee? (1 p)
- b) Mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä tuotannon eroamiskohdalla (split-off point)? (1p)
- c) Mitä tarkoitetaan sivutuotteella ja miten ne tulisi käsitellä tässä yhteydessä? (1p)
- d) Minkälaisilla menetelmillä yhteiskustannuksia voidaan kohdistaa tuotteille (Drury)? (3p)

4) Aikon Oy käytti apuosastojen veloituksessa vyörytysmenetelmää. Maaliskuussa välilliset kustannukset eri kustannuspaikoilla olivat seuraavat:

Kustannuspaikka	€
1. Kiinteistö	1710
2. Kuljetus	955
3. Korjaamo	718
4. Valmistus A	6400
5. Valmistus B	5100
6. Myynti ja hallinto	7400

Kiinteistön kustannukset jaetaan pinta-alan, kuljetusosaston kustannukset ajotuntien ja korjaamon kustannukset korjaustuntien mukaan. Näistä on saatu seuraavat tiedot:

	2.	3.	4.	5.	6.	Yhteensä
Pinta-alat	20	60	120	100	80	380
Ajotunnit		10	12	8	65	95
Korjaustunnit			66	52	4	122

Selvitä pääkustannuspaikkojen kustannukset käyttäen vasemmalta oikealle vyörytystä. (6 p)

5)

- a) DRP Limited on budjetoinut tulevan kauden myyntituotoksi 500 000 € ja myyntikatteeksi 275 000 €. Kiinteät tuotantokustannukset ovat 137 500 € ja kiinteät myyntikustannukset 27 500 €. Paljonko on yrityksen kriittinen myyntituotto (KRP)? **(3p)**
- b) S Oy valmistaa ja myy kolmea tuotetta, X, Y ja Z. Yhtiöllä on sopimukset tuotteiden X ja Y valmistamisista ja myynneistä seuraavalle kaudelle. Sopimuksiin perustuvat myyntituotot sekä katetuotto prosentit tuotteille X ja Y ovat seuraavat:

	Tuote X	Tuote Y
Myyntituotto	€10 milj.	€20 milj.
Katetuotto	15 %	10 %

Tuotteen Z katetuotto on 25 %.

S Oy:n kiinteät kustannukset seuraavalle kaudelle ovat 5,5 milj. euroa ja johto on budjetoinut voiton olevan 1 milj. euroa.

Laske se kriittinen myyntituotto, joka tuotteen Z avulla täytyy saavuttaa, jotta budjetoitu voitto saavutettaisiin. **(3p)**

(Huom! Laskuissa on esitettävä kuinka lopputulokseen päädyttiin)